

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Obavezni ste da prilikom dozvoljenih radnji, u svom proizvodu ili aplikaciji navedete izvor podataka.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

GODINA/YEAR III

SARAJEVO, 20.05.2022.

BROJ/NUMBER 1

DEMOGRAFIJA I SOCIJALNE STATISTIKE

DEMOGRAPHY AND SOCIAL STATISTICS

Istraživanje o troškovima rada 2020

Labour cost survey 2020

U ovom saopćenju objavljaju se podaci za nivo Bosne i Hercegovine dobijeni putem Istraživanja o troškovima rada koje je provedeno u 2021. godini. Istraživanje o troškovima rada u Bosni i Hercegovini se provodi svake četiri godine, a obračunski period je prethodna poslovna godina. Broj poslovnih subjekata - pravnih osoba obuhvaćenih istraživanjem u 2020. godini je 4 292.

This Release contains data at state level received through the Labour Cost Survey conducted in year 2021. Labour Cost Survey is a survey conducted every four years. Data refer to the previous year. The sample size in year 2020 was 4 292 legal entities.

NAPOMENE:

Ukupni troškovi rada su zbir troškova za plaće i naknade plaće, socijalnih doprinosa poslodavca, troškova obrazovanja, drugih troškova poslodavca i ostalih poreza i doprinosa.

Subvencije su oduzete od ukupnih troškova rada.

U nekim slučajevima u ovom saopćenju zbog zaokruživanja zbirovi sabiraka u tabelama ne daju isti rezultat kao što bi bilo bez zaokruživanja. Također, zbog zaokruživanja decimala u nekim slučajevima zbir procenata nije jednak 100.

NOTES:

Total labour costs are sum of costs for wages and salaries, employer's social contributions, vocational training costs, other expenditures and other taxes, contributions and expenditures.

Subsidies are deducted from the total labour cost.

In some cases in this First Release, due to the rounding the sums in the tables do not give the same result as it would be without rounding. Also, due to the rounding of decimals in some cases the sum of percentages is not equal to 100.

Tabela 1. Prosječni mjesecni troškovi rada po vrstama troškova u 2020. godini

Table 1. Average monthly labour costs according to the kind of costs, BiH 2020

u KM / in KM

Vrste troškova rada	Prosječni mjesecni troškovi rada po zaposlenom <i>Average monthly labour costs per employee</i>	Prosječni troškovi rada po izvršenom satu <i>Average labour costs per hour actually worked</i>	<i>Kind of labour costs</i>
Ukupni troškovi rada	1 871	12,39	Total labour costs
Troškovi za plaće i naknade plaće	1 720	11,39	<i>Cost for wages and salaries</i>
Socijalni doprinosi	152	1,01	<i>Social contributions</i>
Troškovi obrazovanja	2	0,01	<i>Vocational training costs</i>
Drugi troškovi poslodavca	5	0,03	<i>Other expenditures</i>
Ostali porezi, doprinosi i izdaci	4	0,02	<i>Other taxes, contributions and expenditures</i>
Subvencije	12	0,08	<i>Subsidies</i>

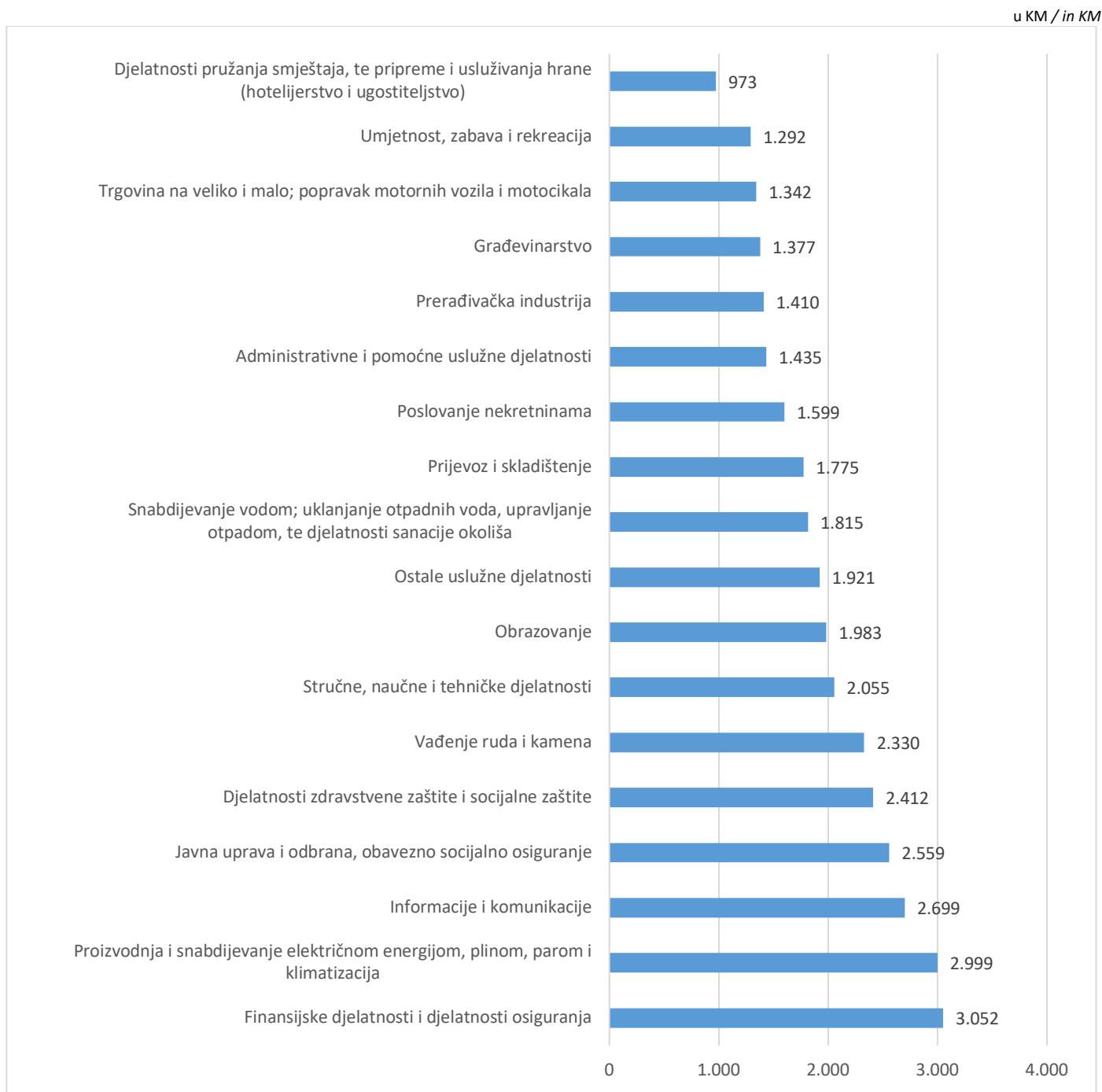
Prosječni mjesečni troškovi rada po zaposlenoj osobi u Bosni i Hercegovini, za 2020. godinu, iznosili su 1 871 KM.

Ukupni troškovi rada poslodavca čine zbir troškova za plaće i naknade plaća, socijalnih doprinosa, troškova obrazovanja, drugih troškova poslodavca i ostalih poreza, doprinosa i izdataka umanjen za 12 KM koliko iznose subvencije.

The average monthly labor costs per employee in Bosnia and Herzegovina in 2020 amounted to 1 871 KM.

The total labor costs of the employer are the sum of the costs for salaries and wage compensations, social contributions, education costs, other employer costs and other taxes, contributions and expenses less 12 KM as the amount of subsidies.

Grafikon 1. Prosječni mjesečni troškovi rada po zaposlenom, prema djelatnostima KD BiH u 2020. godini
Graph 1. Average monthly labour costs per employee, according to the groups of NACE Rev.2, 2020

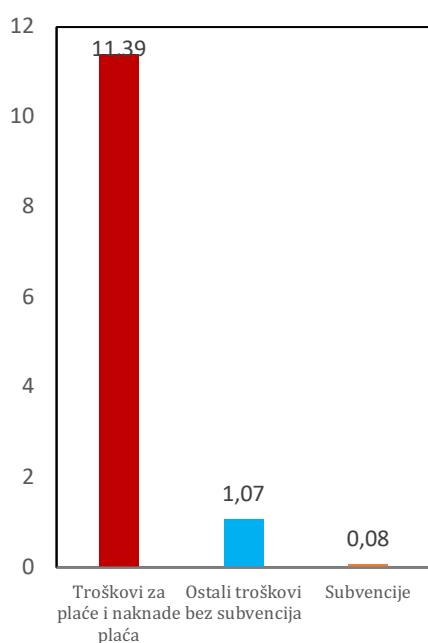
Posmatrano prema Klasifikaciji djelatnosti KD BiH 2010 najviši troškovi rada po zaposlenom zabilježeni su u finansijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja 3 052 KM i proizvodnji i snabdijevanju električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom 2 999 KM, a najniži u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo) 973 KM i umjetnosti, zabavi i rekreaciji 1 292 KM.

According to the NACE Rev. 2 classification the highest monthly labour costs per employee were recorded in Financial and insurance sections 3 052 KM, then Electricity, gas, steam and air conditioning supply 2 999 KM and the lowest in sections of Accommodation and food service activities 973 KM and Arts, entertainment and recreation 1 292 KM.

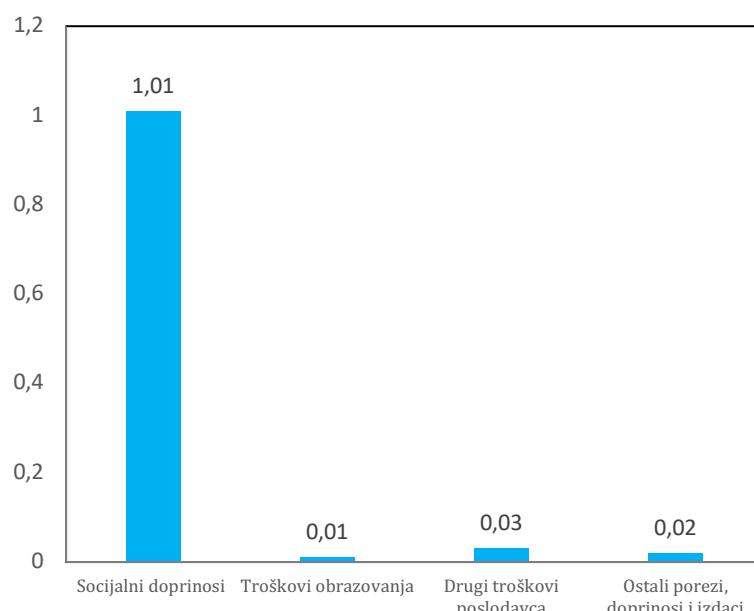
Grafikon 2. Prosječni troškova rada po izvršenom satu u KM, 2020. godina

Graph 2. Average labour costs per hour actually worked in KM, 2020

Prosječni troškovi rada

Ostali troškovi

Prosječni troškovi po izvršenom satu rada u 2020. godini iznosili su 12,39 KM. Poslodavci su najveći iznos izdvajali za troškove za plaće i naknade plaća i socijalne doprinose 11,39 KM, dok su svi ostali troškovi rada iznosili 1,07 KM, a subvencije 0,08 KM.

Ostali troškovi obuhvataju: troškove obrazovanja, druge troškove poslodavca (troškove zaštite na radu i radne odjeće kao i troškove zapošljavanja novih zaposlenih) i ostale poreze i doprinose i izdatke (doprinose i poreze koje plaća poslodavac po osnovu plaća ili zapošljavanja).

U ostalim troškovima najveći dio izdvajali su za socijalne doprinose 1,01 KM, zatim drugi troškovi poslodavca 0,03 KM, ostali porezi, doprinosi i izdaci 0,02 KM, te troškovi obrazovanja 0,01 KM.

The average labor costs per hour worked in 2020 amounted to 12,39 KM. Employers set aside the largest amount for the costs of salaries and wage compensations and social contributions of 11,39 KM, while all other labor costs amounted to 1,07 KM, and subsidies 0,08 KM.

Other costs include: education costs, other costs of employers (costs of safety at work and work clothes as well as costs of hiring new employees) and other taxes and contributions and expenses (contributions and taxes paid by the employer based on salaries or employment).

In other costs, the largest part was set aside for social contributions of 1,01 KM, followed by other costs of the employer 0,03 KM, other taxes, contributions and expenses 0,02 KM, and education costs 0,01 KM.

Tabela 2. Prosječni mjesecni troškovi rada po zaposlenom, prema djelatnostima KD BiH u 2020. godini¹⁾Table 2. Average monthly labour costs per employee, according to NACE rev.2, 2020¹⁾

u KM / in KM

Područja djelatnosti KD	Ukupni troškovi rada Total Labour costs	Naknade zaposlenima Compensation of employees			Troškovi obrazovna Vocation al training costs	Ostali troškovi Other expenditure	Ostali porezi, doprinosi i izdaci Other taxes contributions and expenditures	Minus subvencije Less: subsidies	Sections NACE Rev.2
		Ukupno Total	Troškovi za plaće i naknade plaća Costs for wages and salaries	Socijalni doprinosi Social contributions					
UKUPNO	1 871	1 872	1 720	152	2	5	4	12	TOTAL
B Vađenje ruda i kamena	2 330	2 317	2 126	191	1	10	2	1	B Mining and quarrying
C Preradivačka industrija	1 410	1 417	1 317	99	1	7	3	18	C Manufacturing
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	2 999	2 985	2 743	242	2	7	6	2	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1 815	1 817	1 673	144	1	8	3	15	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Građevinarstvo	1 377	1 372	1 277	95	1	10	(7)	13	F Construction
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	1 342	1 344	1 250	94	2	4	3	11	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Prijevoz i skladištenje	1 775	1 793	1 644	149	1	6	(2)	28	H Transportation and storage
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	973	1 030	963	67	.	(1)	.	64	I Accommodation and food service activities
J Informacije i komunikacije	2 699	2 695	2 442	253	(3)	3	9	12	J Information and communication
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3 052	3 033	2 758	275	11	4	6	1	K Financial and insurance activities
L Poslovanje nekretninama	1 599	1 639	1 497	142	.	(2)	.	(46)	L Real estate activities
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2 055	2 058	1 906	152	4	3	6	(16)	M Professional, scientific and technical activities
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	1 435	1 437	1 313	124	1	10	3	((16))	N Administrative and support service activities
O Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	2 559	2 550	2 322	228	1	6	3	(1)	O Public administration and defence; compulsory social security
P Obrazovanje	1 983	1 980	1 830	150	((1))	(1)	((2))	.	P Education
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne zaštite	2 412	2 416	2 172	244	4	3	5	16	Q Human health and social work activities
R Umjetnost, zabava i rekreacija	1 292	1 302	1 207	95	1	1	((2))	15	R Arts, entertainment and recreation
S Ostale uslužne djelatnosti	1 921	1 919	1 779	140	1	4	((3))	((6))	S Other service activities

¹⁾ Troškovi rada po zaposlenom odnose se na broj zaposlenih preračunat u ekvivalent punog radnog vremena/
Labour cost per employee refers to employees converted into full time employees

Tabela 3. Prosječni mjesecni troškovi rada po zaposlenom prema sektorima djelatnosti KD BiH u 2020. godini
 Table 3. Average monthly labour costs per employee, according to the groups of NACE Rev.2, 2020

Sektori djelatnosti	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Naknade zaposlenima <i>Compensation of employees</i>			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other Labour costs</i>	Ostali porezi, doprinosi i izdaci <i>Other taxes, contributions and expenditures</i>	Minus: subvencije <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev,2
		Ukupno <i>Total</i>	Troškovi za plaće i naknade plaća <i>Costs for wages and salaries</i>	Socijalni doprinosi <i>Social contributions</i>					
Ukupno	1 871	1 872	1 720	152	2	5	4	12	Total
Nepoljoprivredne djelatnosti	1 637	1 638	1 518	121	1	8	4	14	Industry
Uslužne djelatnosti	2 004	2 005	1 835	170	2	4	4	11	Services

Tabela 4. Udio prosječnih mjesecnih troškova rada u ukupnim troškovima rada prema sektorima djelatnosti KD BiH u 2020. godini
 Table 4. Share of average monthly labour costs in total labour costs, according to the group OF NACE Rev.2, 2020

Sektori djelatnosti	Ukupni troškovi rada <i>Total Labour costs</i>	Naknade zaposlenima <i>Compensation of employees</i>			Troškovi obrazovanja <i>Vocational training costs</i>	Ostali troškovi <i>Other Labour costs</i>	Ostali porezi, doprinosi i izdaci <i>Other taxes, contributions and expenditures</i>	Minus: subvencije <i>Less: subsidies</i>	Groups NACE Rev,2
		Ukupno <i>Total</i>	Troškovi za plaće i naknade plaća <i>Costs for wages and salaries</i>	Socijalni doprinosi <i>Social contributions</i>					
Ukupno	100,0	100,1	91,9	8,1	0,1	0,3	0,2	0,6	Total
Nepoljoprivredne djelatnosti	100,0	100,1	92,6	7,4	0,1	0,5	0,2	0,9	Industry
Uslužne djelatnosti	100,0	100,0	91,5	8,5	0,1	0,2	0,2	0,5	Services

Tabela 5. Mjesečni prosjek plaćenih i izvršenih sati rada po zaposlenom, prema djelatnostima KD BiH u 2020. godini

Tabele 5. Average monthly hours paid and hours actually worked per employee, according to the NACE Rev.2, 2020

u KM / in KM

Područje djelatnosti	Plaćeni sati rada <i>Hours paid</i>	Izvršeni (efektivni) sati rada <i>Hours actually worked</i>	Udio izvršenih sati rada u plaćenim satima rada (plaćeni sati rada = 100) <i>Share of hours actually worked in total hours paid (total hours paid=100)</i>	Sections NACE Rev,2
UKUPNO	174	151	86,6	TOTAL
NEPOLJOPRIVREDNE DJELATNOSTI	177	154	87,0	INDUSTRY
B Vađenje ruda i kamena	178	147	82,6	B Mining and quarrying
C Prerađivačka industrija	177	155	87,7	C Manufacturing
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	180	147	81,7	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	177	153	86,5	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Građevinarstvo	173	156	90,4	F Construction
USLUŽNE DJELATNOSTI	173	149	86,4	SERVICES
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	174	157	90,4	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Prijevoz i skladištenje	173	148	85,6	H Transportation and storage
I Djalatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo)	175	158	90,4	I Accommodation and food service activities
J Informacije i komunikacije	174	151	86,6	J Information and communication
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	173	146	84,5	K Financial and insurance activities
L Poslovanje nekretninama	172	152	88,3	L Real estate activities
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	171	152	89,1	M Professional, scientific and technical activities
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	176	151	86,0	N Administrative and support service activities
O Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	175	147	83,9	O Public administration and defence; compulsory social security
P Obrazovanje	171	145	84,8	P Education
Q Djalatnosti zdravstvene zaštite i socijalne zaštite	169	142	83,7	Q Human health and social work activities
R Umjetnost, zabava i rekreacija	173	152	87,8	R Arts, entertainment and recreation
S Ostale uslužne djelatnosti	174	155	89,1	S Other service activities

Tabela 6. Prosječni mjesecni troškovi rada po izvršenom (efektivnom) satu, prema djelatnostima KD BiH u 2020. godini

Table 6. Average monthly labour costs per costs per hour actually worked, according to NACE rev.2, 2020

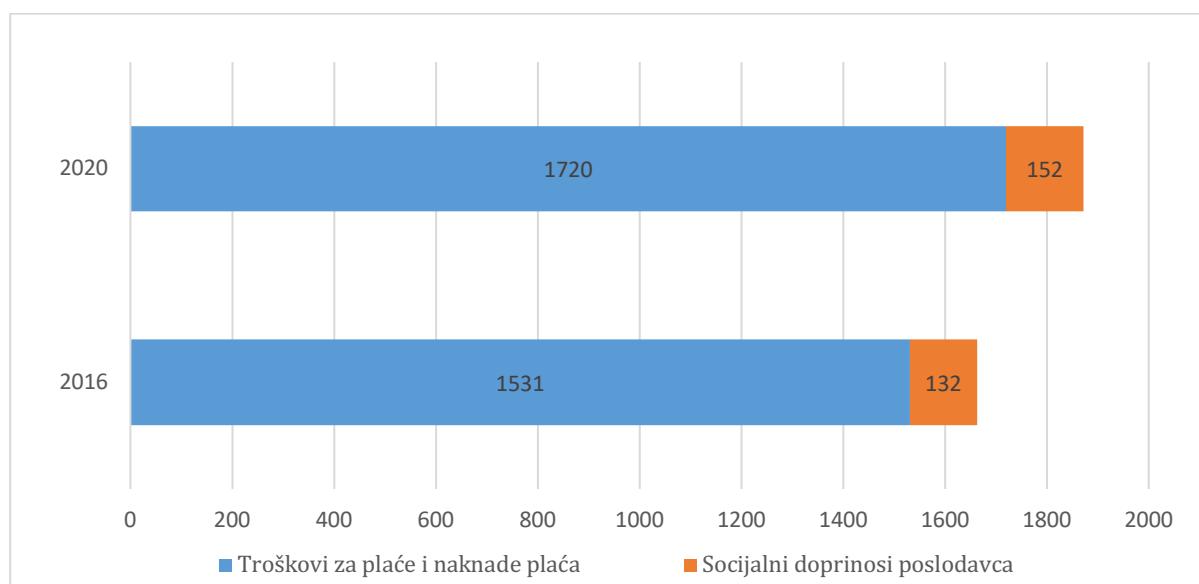
u KM / in KM

Područja djelatnosti KD	Ukupni troškovi rada Total Labour costs	Naknade zaposlenima Compensation of employees			Troškovi obrazovanja Vocation al training costs	Ostali troškovi Other expenditure	Ostali porezi, doprinosi i izdaci Other taxes contributions and expenditures	Minus: subvencije Less: subsidies	Sections NACE Rev.2
		Ukupno Total	Troškovi za plaće i naknade plaća Costs for wages and salaries	Socijalni doprinosi Social contribution s					
UKUPNO	12.39	12.39	11.39	1.01	0.01	0.03	0.02	0.08	TOTAL
B Vađenje ruda i kamena	15.85	15.76	14.46	1.30	0.01	0.07	0.02	0.00	B Mining and quarrying
C Preradivačka industrija	9.09	9.13	8.49	0.64	0.01	0.04	0.02	0.11	C Manufacturing
D Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	20.40	20.31	18.66	1.65	0.01	0.05	0.04	0.01	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
E Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	11.83	11.85	10.91	0.94	0.01	0.05	0.02	0.10	E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
F Građevinarstvo	8.80	8.77	8.17	0.61	(0.01)	0.06	(0.04)	((0.09))	F Construction
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	8.55	8.56	7.96	0.60	0.01	0.03	0.02	0.07	G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
H Prijevoz i skladištenje	11.97	12.09	11.09	1.01	0.01	0.04	(0.01)	0.19	H Transportation and storage
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelerstvo i ugostiteljstvo)	6.14	6.50	6.08	0.42	.	(0.01)	.	0.41	I Accommodation and food service activities
J Informacije i komunikacije	17.88	17.86	16.19	1.67	(0.02)	0.02	0.06	0.08	J Information and communication
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	20.85	20.72	18.84	1.88	0.07	0.03	0.04	0.01	K Financial and insurance activities
L Poslovanje nekretninama	10.50	10.77	9.84	0.93	.	(0.01)	.	(0.30)	L Real estate activities
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	13.51	13.52	12.53	1.00	0.02	0.02	0.04	(0.10)	M Professional, scientific and technical activities
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	9.50	9.51	8.69	0.82	0.01	0.07	0.02	((0.11))	N Administrative and support service activities
O Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	17.39	17.33	15.78	1.55	0.01	0.04	0.02	((0.01))	O Public administration and defence; compulsory social security
P Obrazovanje	13.66	13.64	12.61	1.04	((0.01))	(0.01)	((0.01))	.	P Education
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne zaštite	17.03	17.06	15.34	1.72	0.03	0.02	0.04	0.11	Q Human health and social work activities
R Umjetnost, zabava i rekreacija	8.51	8.58	7.95	0.63	0.01	0.01	((0.02))	0.10	R Arts, entertainment and recreation
S Ostale uslužne djelatnosti	12.37	12.36	11.46	0.90	((0.01))	0.02	((0.02))	((0.04))	S Other service activities

Tabela 7. Prosječni mjesecni troškovi rada po izvršenom (efektivnom) satu rada, prema KD BiH u 2020. godini
 Table 7. Average monthly labour costs per hour actually worked, according to NACE Rev.2, 2020

Sektori djelatnosti	Ukupni troškov i rada Total Labour costs	Naknade zaposlenima Compensation of employees			Troškovi obrazovanja Vocational training costs	Ostali troškovi vi Other Labour costs	Ostali porezi, doprinosi i izdaci Other taxes, contributions and expenditures	Minus: subvencije Less: subsidies	Groups NACE Rev,2
		Ukupno Total	Troškovi za plaće i naknade plaća Costs for wages and salaries	Socijalni doprinosi Social contributions					
Ukupno	12,39	12,39	11,39	1,01	0,01	0,03	0,02	0,08	Total
Nepoljoprivredne djelatnosti	10,64	10,65	9,86	0,78	0,01	0,05	0,02	0,09	Industry
Uslužne djelatnosti	13,41	13,42	12,28	1,14	0,02	0,03	0,02	0,07	Services

Grafikon 3. Prosječni mjesecni troškovi rada po zaposlenom u KM, 2016/2020
 Graph 3. Average monthly labour costs per employee in KM, 2016/2020

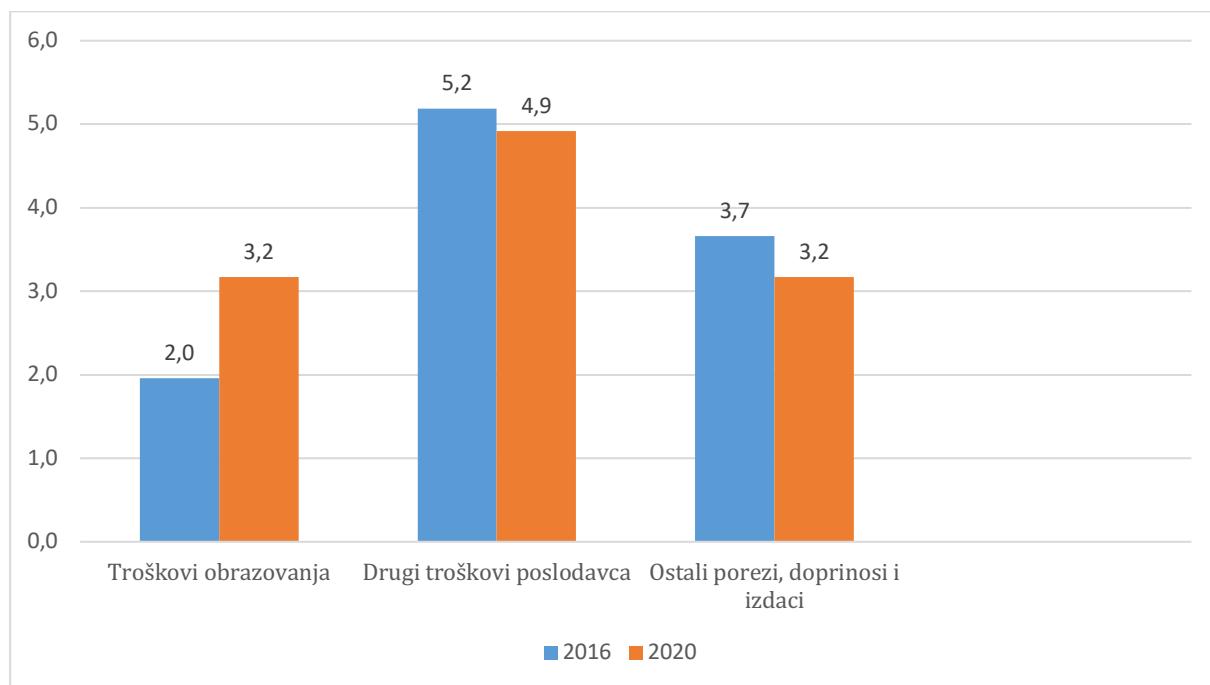

U odnosu na 2016. godinu, prosječni troškovi poslodavca po zaposlenom, koji se odnose na troškove za plaće i naknade plaća su u 2020. godini veći za 12,3%, a troškovi za socijalne doprinose su veći za 15,2%.

Compared to 2016. the highest growth of 12,3% was recorded by the average costs of the employer, per hour worked, which relate to wages and salaries costs, Social contribution costs increased for 15,2%.

Grafikon 4. Prosječni mjesecni troškovi rada po zaposlenom u KM, 2016/2020

Graph 4. Average monthly labour costs per employee in KM, 2016/2020

U dijelu troškova koji se odnose na troškove obrazovanja, druge troškove zaposlenih, ostale poreze, doprinose i izdatke najveći rast uočen je u ostalim porezima, doprinosima i izdacima i iznosi 15,6%.

Troškovi obrazovanja su manji za 38,1%, dok su drugi troškovi poslodavca ostali na istom nivou.

Iznos subvencija se oduzima od ukupnih troškova rada i u odnosu na 2016. godinu je povećan za 6 puta i u 2020. godini iznosi 12 KM.

In the part of costs related to education costs, other employee costs, other taxes, contributions and expenditures, the largest increase in average monthly labor costs per employee observed was 15,6%.

Education costs decreased by 38,1%, while other employer costs remained at the same level.

The amount of subsidies is deducted from the total labor costs and compared to 2016 it has increased by 6 times and in 2020 it amounts to 12 KM.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Istraživanje o troškovima rada provodi se u skladu sa regulativama i preporukama EU: Regulativa Vijeća EU br. 530/1999, regulative Evropske komisije br. 1726/1999 i 1737/2005, kao i metodološkim uputstvima Evropske statističke kancelarije EUROSTAT.

Cilj Istraživanja o troškovima rada

Istraživanjem o troškovima rada prikupljaju se podaci o isplaćenim plaćama i ostalim troškovima rada koje poslodavac plaća za zaposlene osobe, gledano s aspekta troškova poslodavca, a ne s aspekta primanja zaposlenih.

Ovi podaci omogućavaju poslodavcima i kreatorima ekonomске politike uvid u stanje i strukturu troškova rada u Bosni i Hercegovini.

Jedinica posmatranja i jedinica anketiranja

Jedinice posmatranja u ovom istraživanju su aktivni poslovni subjekti – pravne osobe. Podaci su prikupljeni za pravne osobe kao cjelinu, a ne prema pripadajućim jedinicama u sastavu.

Uzorak

Okvir za izbor uzorka za ovo istraživanje su pravne osobe iz Statističkog poslovnog registra, koji imaju 10 i više zaposlenih. Okvirom su obuhvaćene pravne osobe iz svih područja djelatnosti KD BiH 2010, osim područja: A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov.

Okvir uzorka je stratifikovan prema pretežnoj djelatnosti pravne osobe na nivou oblasti KD BiH 2010 i prema veličini pravne osobe (prema broju zaposlenih).

Korištena je kombinovana metoda izbora pravnih osoba (stratifikovanog slučajnog uzorka i punog obuhvata), u zavisnosti od njihove veličine. Obuhvaćene su sve pravne osobe sa 50 i više zaposlenih, dok su ostali (od 10 do 49 zaposlenih) izabrane metodom slučajnog uzorka.

Ukupna veličina uzorka za ITR 2020 je 4 292 pravnih osoba.

Obuhvat istraživanja

Od izabranih pravnih osoba prikupljeni su podaci za sve zaposlene koji imaju zasnovan radni odnos na određeno ili neodređeno vrijeme, bez obzira da li rade puno ili kraće od punog radnog vremena, a primili su plaću. Nisu uključena primanja osoba angažovanih po osnovu ugovora o djelu ili autorskom ugovoru, putem omladinskih i studentskih servisa, te učenika i studenata na praksi.

METHODOLOGICAL NOTICES

Labour Cost Survey is carried out in accordance with the Regulations and Recommendations of the EU: Council Regulation no. 530/1999, the European Commission Regulations no. 1726/1999 and 1737/2005, as well as the methodological guidelines of the European Statistical Office Eurostat.

The main goal of the survey

Labour Cost Survey obtains data on wages and salaries and other labour costs, paid by employer to employees.

These data allow employers and economic policy makers insight into the level and structure of the labour cost in Bosnia and Herzegovina.

Observation unit

The units of observation in this survey are active legal entities. Data were collected for legal entities as a whole, and not according to the corresponding local units.

Sample

The sample frame for this survey are legal entities from Statistical Business Register with 10 or more employees. This frame includes legal entities from all sections of activities NACE Rev.2, except: A Agriculture, forestry and fishing.

Sample frame was stratified according to the division of NACE Rev.2., and the size of the legal entity (on the basis of number of employees).

Legal entities with 50 or more employees were all included, while other entities (from 10 to 49 employees) were chosen on the basis of random sample method.

The total sample size for LCS 2020 was 4 292 legal entities.

Coverage

Data were collected for all employees from personnel records, irrespective of the type of employment (temporary or permanent) and duration of working hours (full time or part time), if they received salary. Labour cost of persons that work on the basis of author contracts, contracts concluded with young people's or students' unions are not included.

Istraživanjem o troškovima rada obuhvaćeni su samo isplaćeni troškovi rada za 2020. godinu. Obračunati a neisplaćeni troškovi rada za 2020. godinu, nisu obuhvaćeni ovim istraživanjem. Troškovima rada nisu obuhvaćena primanja koja se odnose na refundiranu plaću ili refundiranu naknadu plaće.

Data on labour cost collected with this survey refers on payed out labor cost, but not on accounted labour cost, not payed. Labour costs do not cover refunded salaries or refunded compensations of salaries.

Periodika prikupljanja podataka

Istraživanje o troškovima rada se provodi u četvorogodišnjoj dinamici, prema zahtjevima EU. Prvo istraživanje ove vrste provedeno je za referentnu 2009. godinu.

Bazni koncepti i definicije

Ukupni troškovi rada iskazani su u bruto iznosu i obuhvaćaju:

- a) troškovi za plaće i naknade plaća,
- b) socijalne doprinose,
- c) troškove obrazovanja,
- d) druge troškove poslodavca,
- e) druge poreze, doprinose i izdatke, umanjene za iznos
- f) subvencija za troškove rada.

a) Troškovi za plaće i naknade plaća obuhvataju: bruto plaće (osnovne plaće i dodaci na plaće, isplate po osnovu lične poslovne uspješnosti ili poslovnog uspjeha preduzeća), **naknade bruto plaća** (za dane godišnjeg odmora, naknade za odsustovanje sa posla za vrijeme državnih i vjerskih praznika i neradnih dana utvrđenih zakonom, naknade plaća za prekide u radu bez krivice zaposlenih), **ostale naknade** (topli obrok, prijevoz, regres, jubilarne nagrade, naknade članova upravnog i nadzornog odbora ako su u radnom odnosu kod isplatioca i sl.), **isplate u natuри** - proizvodima preduzeća (isplate plaće u natuри i ostalih naknada u proizvodima preduzeća, stambeni smještaj zaposlenih, troškovi korištenja službenog automobila u privatne svrhe).

Osnovna plaća i dodaci na plaću obuhvataju: isplate osnovne plaće, dodatke na radni staž, dodatke za rad u smjenama, dežurstva, noćni rad, prekovremeni rad, rad nedjeljom i praznikom, dodatke zbog loših uslova rada i dr.

Isplate po osnovu lične poslovne uspješnosti obuhvataju: isplate zaposlenim na osnovu lične poslovne uspješnosti (količina obavljenog posla, kvalitet rada, inventivnost i inovacije).

Periodicity of survey

Labour Cost Survey is carried out every four years, according to EU Regulations and Recommendations. The first one was conducted for referent 2009. year.

Definitions

Total labour costs cover:

- a) wages and salaries,*
- b) social contributions,*
- c) vocational training costs,*
- d) other labour costs,*
- e) other taxes, contributions and expenses, less*
- f) subsidies.*

a) Wages and salaries cover: **gross wages** (*basic wages/salaries and supplements, payment on the basis of personal effectiveness and additional cash payment as a result of effectiveness of the enterprise*), **wage/salary compensation** for (*annual leave, public holidays and other paid not worked days*), **other payments** (*for meal, transport, jubilee rewards, allowances for members of Steering Committee employed in organisation etc.*), **payments in kind** (*company products, costs of housing for employees, cars costs and other payment in kind*).

Basic wage/salary and supplements cover *payment of basic wages, working span bonus, shift work bonus, divided working hour's bonus, turn of duty, night work, overtime work, work on Sundays, public holidays and days off, bonuses for dangerous working environment etc.*

Basic wage/salary and supplements cover *payment of basic wages, working span bonus, shift work bonus, divided working hour's bonus, turn of duty, night work, overtime work, work on Sundays, public holidays and days off, bonuses for dangerous working environment etc.*

Dodatne isplate po osnovu uspješnosti poslovanja preduzeća obuhvataju: dodatne isplate zaposlenim na osnovu periodičnog i završnog obračuna, 13. plaću i druge isplate prema kolektivnom ugovoru ili unutrašnjem pravilniku poslovnog subjekta.

Naknade plaće za vrijeme godišnjeg odmora, državnih ili vjerskih praznika i neradnih dana utvrđenih zakonom obuhvataju: isplaćene naknade plaće zaposlenim osobama za vrijeme godišnjeg odmora, praznika i neradnih dana određenih zakonom. Također su uključene naknade za vrijeme odsutnosti za stručno obrazovanje, prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, za vrijeme prekida rada zbog elementarnih nepogoda, nestanka energije, kvara mašina ili uređaja, nedostatka sirovina, štrajkova i drugih slučajeva propisanih zakonom, kolektivnim ugovorom ili općim aktom.

Ostale naknade obuhvataju: topli obrok, prijevoz, regres, jubilarne nagrade, naknade članova upravnog i nadzornog odbora ako su u radnom odnosu kod isplatioca i sl.

Isplate u naturi obuhvataju: neto troškove preduzeća za proizvode koji su bili darovani zaposlenima, ili razliku nabavne cijene i cijene po kojoj su proizvodi bili prodani zaposlenim osobama, robne bonove, bonove za ishranu i kupone za prijevoz.

Troškovi stambenog smještaja zaposlenih osoba obuhvataju: troškove stambenog prostora koji je u vlasništvu preduzeća (troškovi održavanja i administracije, troškovi poreza i osiguranja povezanih s takvim smještajem), troškove rente koju plaća poslodavac za svoje zaposlene i troškove za gradnju ili kupovinu smještajnih objekata od strane zaposlenih lica (razlika između tržišno određenih kamatnih stopa i onih koje su stvarno date zaposlenima).

Troškovi za automobile obuhvataju: troškove za privatnu upotrebu službenih automobila od strane zaposlenih osoba (trošak leasinga, amortizacije, premije osiguranja, održavanja, popravaka, parkiranja, garažiranja, goriva i slično).

Ostale isplate u naturi: uključuju troškove za popravke, održavanje i amortizaciju prostora za pružanje usluga s područja kulture, sporta i ostalih slobodnih aktivnosti u vezi sa zaposlenim osobama; troškove čuvanja djece zaposlenih (troškove vrtića i čuvanja djece kod kuće); prigodne darove za djecu zaposlenih, troškove mobitela, troškove za odmarališta, uplate poslodavca u fondove sindikata, stipendije prema ugovoru o školovanju i slično.

Ne uključuju troškove za plaće, naknade plaće i doprinose osobama zaposlenih u vlastitom preduzeću za usluge s područja kulture, sporta i ostalih slobodnih aktivnosti, sve oblike subvencija, troškove za odjeću namijenjenu upotrebni na radnom mjestu, investicije u objekte, prostore, prijevozna sredstva i opremu te novčanu pomoć iz različitih fondova.

Additional cash payment as a result of effectiveness of the enterprise covers additional payments on the basis of periodical and final accounts, 13th payment, and some other additional payment defined by the collective agreement or by internal acts of the enterprise.

Wage/salary compensation for annual holiday, public holidays etc. covers paid compensations of employees'wages/salaries for annual holiday, public holidays and days off, training, retraining or additional training, interruption of work due to natural disasters, electricity cut-out, breakdown of machinery and equipment, lack of raw material, strikes and other cases defined by law, a collective agreement or a general act.

Other payment covers: payments for meal, transport, jubilee rewards, allowances for members of Steering Committee employed in organisation etc.

Payment in kind covers net costs of the enterprise for products given away to employees, or the difference between the purchase price and the price at which the products were sold to employees, goods coupons, vouchers for meals and coupons for transportation.

Costs of housing for employees covers employer's costs of maintenance, repair and management of accommodation facilities and equipment for employees, taxes and insurance, employer's costs of rent for employees' accommodation, costs of housing loans (the difference between the bank interest and the employer's interest).

Car costs covers cost of personal use of company cars by employees (costs of leasing or depreciation, insurance, maintenance, repair, parking, fuel and similar).

Other payment in kind covers costs of maintenance, repair and depreciation of premises for services and costs of services from the fields of culture, sport and other leisure activities in connection with employees, costs of babysitting children of employees (costs of kindergartens and of child care at home), gifts for children of employees, the cost of cell phones, costs for recreation facilities, employer's payment for trade union, grants under a contract of training etc.

Not covered are costs of wages and salaries, compensation and contributions of employees responsible for services in the field of culture, sports and other leisure activities in their own company, all forms of subsidies, costs of clothing to be used at the workplace, investment in buildings, premises, means of transport and equipment, and monetary assistance from various funds.

b) Socijalni doprinosi poslodavca obuhvataju: **indirektne doprinose poslodavca za socijalno osiguranje** (zakonski propisane doprinose na teret poslodavca i dodatne isplate koje idu na teret poslodavca, a namijenjene su za socijalnu sigurnost zaposlenika), što se prema zakonskoj regulativi odnosi samo na Federaciju BiH i **direktne doprinose za socijalno osiguranje** (naknade plaća za dane bolovanja na teret poslodavca, premije osiguranja zaposlenih, pomoći zaposlenima i njihovim porodicama, otpremnine zaposlenima za čijim radom je prestala potreba, otpremnine za odlazak u penziju i sl), što se prema zakonskoj regulativi odnosi na oba entiteta.

c) Troškovi obrazovanja obuhvataju: troškove za obuke, kurseve, seminare, stručno usavršavanje, za vanjske instruktore na teret poslodavca i sl. Ovdje spadaju također troškovi održavanja, popravke i amortizacije prostora i opreme koji su namijenjeni isključivo obrazovanju, izdatke za pomagala koja se koriste za obrazovanje. Ovi troškovi ne obuhvataju plaće i naknade plaća i doprinosa za instruktore zaposlene u preduzeću, ulaganja u prostore i opremu namijenjenu obrazovanju i troškove obrazovanja koje plaćaju zaposleni.

d) Drugi troškovi poslodavca obuhvataju: troškove zaštite na radu i radne odjeće kao i troškove zapošljavanja novih zaposlenih (troškovi oglasa, konkursa i sl.).

e) Drugi porezi, doprinosi i izdaci obuhvataju ostale doprinose i poreze koje plaća poslodavac po osnovu plaća ili zapošljavanja. Ova varijabla obuhvata npr.: doprinose i poreze koje plaća poslodavac zato što zapošljava pre malo osoba sa invaliditetom, zatim doprinose i poreze za nepoštivanje odredaba zakona o radu, članarine tj. doprinose privrednim komorama, te ostale slične doprinose ili poreze.

f) Subvencije za troškove rada obuhvataju sve vrste subvencija od države ili drugih poduzeća ili organizacija usmjerenih isključivo za subvencioniranje dijela ili ukupnih troškova rada. Subvencije su odbitna stavka od ukupnih troškova rada.

Isključuju se subvencije koje pokrivaju doprinose i plaćanja za socijalnu zaštitu, troškove obrazovanja i refundirana sredstva od strane Federalnog zavoda za zdravstveno osiguranje ili Federalnog zavoda za mirovinsko ili invalidsko osiguranje i Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske ili Republičkog fonda za mirovinsko ili invalidsko osiguranje.

Plaćeni sati rada obuhvataju sate za koje je zaposlena osoba primila plaću, a uključuju izvršene sate rada u punom radnom vremenu, kraćem ili dužem od punog radnog vremena i neizvršene, a plaćene sate rada (godišnji odmor, praznici i slobodni dani, odsutnost zbog bolesti koju plaća poslodavac i drugi plaćeni, a neizvršeni sati). Nisu uključeni refundirani sati (porodiljsko odsustvo, skraćeno radno vrijeme roditelja, bolovanje koje ne plaća poslodavac i drugi refundirani sati).

b) Employers' social contributions cover: indirect social security contributions (employer's statutory social security contributions and additional employer's payment for social security of employees), which, according to law refers only to **Federation of Bosnia and Herzegovina and direct social security contributions** (sickness benefit, redundancy payment for permanent lay-offs, solidarity assistance and payments for retirement), which, according to law refers to the both entities.

c) Vocational training costs paid by employer cover costs of courses, seminars, conferences and payment for external instructors paid by the employer, costs of maintenance, repair and depreciation of premises and equipment intended exclusively for training, costs of tools and instruments used for training.

d) Other labour costs paid by employer cover expenditure for working clothes, protective clothes and protection instruments paid by employers and intended for use at the workplace, and recruitment costs (costs of advertising job vacancies, testing, cost to the recruitment agencies etc.)

e) Other taxes, contributions and expenditures include: contributions and taxes paid by the employer because they do not employ the legally prescribed number of persons with disabilities, taxes for non-compliance with the provisions of the law on labor, membership fees, contribute to the chambers of commerce, and other similar contributions or taxes.

f) Subsidies cover all types of subsidies paid by the state or other enterprises, companies and organisations with the purpose to subsidise part of the labour costs or total labour costs, but not intended to cover social security, vocational training costs and reimbursed costs. Subsidies reduce labour costs.

Subsidies covering contributions and payments for social protection, education costs and reimbursed funds by the Federal Health Insurance Institute or the Federal Pension or Disability Insurance Institute and the Republika Srpska Health Insurance Fund or the Republic Pension or Disability Insurance Fund are excluded.

Paid hours cover total number of hours paid by the employer to all employees. These hours include actually worked hours in full time, part time and overtime, and paid but not worked hours. Not covered are reimbursed hours (maternity leave, nursing, sick leave that are not paid by employer and similar and similar).

Izvršeni sati rada su dio ukupno plaćenih sati rada, i obuhvačaju izvršene, stvarno održane sate rada (efektivne sate rada) u punom radnom vremenu, u radnom vremenu kraćem ili duljem od punog radnog vremena. Također su uključeni i sati kad su zaposlene osobe bile na radnom mjestu, a nisu radile zbog kvara ili čišćenja strojeva, pripreme ili čišćenja alata, trenutnog nedostatka posla, odmora kraćih od 30 minuta, pisanja radnih izvješća, čekanja ili zastoja za koje nisu odgovorni zaposleni a za to vrijeme su primili plaću.

U izvršene sate rada nisu uključeni sati kada zaposlene osobe nisu radile ili ih nije bilo na radnom mjestu (dnevni odmor dulji od 30 minuta, godišnji odmor, plaćen dopust, praznici i neradni dani utvrđeni zakonom, odsutnost zbog bolovanja bilo koje vrste, stručnog obrazovanja, plaćeni dopust do 7 dana, prijevoz na posao i s posla).

Koefficijent varijacije (CV) je relativna mjera (postotak) pouzdanosti procjene i govori o širini intervala pouzdanosti.

Skraćenice i znakovi:

KD BiH – klasifikacija djelatnosti KDBiH 2010 (NACE Rev.2)
0 – podatak je manji od 0,5
() – podatak je manje siguran - koeficijent varijacije (CV)
 $10\% \leq CV < 20\%$
(()) – podatak je nesiguran - koeficijent varijacije (CV) $20\% \leq CV < 30\%$
• - podatak je ekstremno nesiguran - koeficijent varijacije (CV) $CV \geq 30\%$
– nema pojave

Hours actually worked cover hours actually worked in full time, part time and overtime and hours when employees were at the workplace and received earnings but did not work due to work and site preparation, breakdown or cleaning of machinery, accidents, temporary lack of work or writing reports.

Hours actually worked do not cover hours when employees did not work or they were absent from workplace (annual leave, sick leave paid by the employer, paid leave, public holidays and day-offs as prescribed by law and other hours paid, but not worked).

Coefficient of variation (CV) is a relative measure (percent) of reliability estimates, and indicates the width of the confidence interval.

Abbreviations and symbols:

*KD BiH – NACE Rev.2 Classification of Economic Activities
0 – value is less than 0,5
() – the data are less certain if the coefficient of variance (CV) $10\% \leq CV < 20\%$
(()) – the data are uncertain if the coefficient of variance (CV) $20\% \leq CV < 30\%$
• - the data are extremely uncertain if the coefficient of variance (CV) $CV \geq 30\%$
– no occurrence*

Publikuje Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 | Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Internetska stranica/Web site: www.bhas.gov.ba

Odgovorne osobe/Responsible persons:

Radoslav Čorović, pomoćnik direktorice za demografiju i socijalne statistike
Radoslav Čorović, Assistant Director of Demography and Social Statistics

Vesna Ćužić, direktorica
Vesna Ćužić, Director

Saopćenje priredili: Radoslav Čorović, Vladimir Mijović, Svjetlana Kezunović i Tijana Popić
Prepared by: Radoslav Čorović, Vladimir Mijović, Svjetlana Kezunović i Tijana Popić

Razmislite o očuvanju okoliša prije štampanja dokumenta.
Please consider the environment before printing this document.